

Соціологічна освіта в Україні

СОЦІОЛОГІЯ

ТЕРМІНИ І ПОНЯТТЯ

НАВЧАЛЬНИЙ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИЙ СЛОВНИК-ДОВІДНИК

За загальною редакцією доктора соціологічних наук
професора В. М. Пічі

Для студентів, аспірантів, докторантів, науковців та викладачів
ВНЗ освіти України, для усіх, хто цікавиться соціологічною наукою,
прагне розвинути своє соціологічне мислення і соціологічну культуру

Редакційна рада:

В. С. Бакіров, Є. І. Головаха, В. І. Дорош, Н. В. Ковалісько, Ю.Ф.
Пачковський (заст. голови ради), В. М. Піча (голова), А. О. Ручка,
Н. Й. Черниш, С. А. Щудло

Львів

Видавництво «Новий Світ – 2000»

2020

УДК 301
ББК 60.5а2
С 69

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Інституту науково-методичної ради Інституту гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка»

Рецензенти:

Бурлачук **В. Ф.** – доктор соціологічних наук, провідний науковий працівник Інституту соціології НАН України.

Герасіна **Л. М.** – доктор соціологічних наук, професор Національного юридичного університету ім. Я. Мудрого, (м. Харків)

Зоська **Я. В.** – доктор соціологічних наук, професор класичного приватного університету (м. Запоріжжя)

Онищук **В. М.** – доктор соціологічних наук, професор Одеського національного університету ім. І. І. Мечнікова

Пірен **М. І.** – доктор соціологічних наук, професор Національної академії державного управління при Президентові України (м. Київ)

С 69 СОЦІОЛОГІЯ: ТЕРМІНИ І ПОНЯТТЯ.

Навчальний словник-довідник/ За загальною редакцією В. М. Пічі [Н.В. Ковалісько, Ю. Ф. Пачковський, О. І. Пташник-Середюк та ін.]. Львів: «Новий Світ-2000», 2020р.- 658 с.

Цей навчальний енциклопедичний словник-довідник містить дефініції понад сучасних соціологічних термінів та понять найбільш вживаних в соціологічних теоріях та практиках. Підготовлено провідними вченими – соціологами з Києва, Дніпра, Львова, Одеси, Харкова та ін. навчальних наукових центрів України.

Для студентів, аспірантів, докторантів та викладачів ВНЗ освіти, а також для широкого кола читачів, які прагнуть збагатити себе соціологічним мисленням і соціологічною культурою та зацікавлені сучасною соціологічною лексикою.

ISBN 978-617-7519-16-3

© Авторський колектив, 2020

© За заг. ред. В.М. Піча, 2020

© «Новий Світ-2000», 2020

ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЗЧИК

А

- АБЕРАНТНА ПОВЕДІНКА В. Погрібна 7
АБСЕНТЕЇЗМ О. Сахань 8
АВТОРИТАРИЗМ БЮРОКРАТИЧНИЙ У. Ільницька 16
АВТОРИТАРИЗМ У. Ільницька 11
АВТОРИТАРНА ОСОБИСТІСТЬ А. Литовченко 9
АВТОРИТЕТНА ВЛАДА О. Сахань 10
АВТОРИТЕТНЕ УПРАВЛІННЯ О. Сахань 11
АГЕНТИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ В. Рюль 18
АГРАРНА СОЦІОЛОГІЯ А. Копитко 19
АГРАРНЕ СУСПІЛЬСТВО А. Копитко 22
АДАПТАЦІЯ ПРОФЕСІЙНА В. Погрібна 24
АДАПТАЦІЯ ПРОФЕСІЙНА Н. Гога 23
АДАПТИВНІСТЬ І. Криницька 26
АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС В. Оперук 27
АДХОКРАТІЯ В. Кривошеїн 28
АДХОКРАТІЯ М. Єнін 28
АКТИВНЕ І ПАСИВНЕ ВИБОРЧЕ ПРАВО В. Кривошеїн 32
АКТИВНІСТЬ СОЦІАЛЬНА О. Пташник-Середюк 30
АКТУАЛІЗАЦІЯ ДАНИХ О. Манзій 32
АКТУАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ О. Манзій 32
АКУЛЬТУРАЦІЯ О. Гудзенко 28
АКЦІЯ ПОЛІТИЧНА О. Сахань 33
АКЦІЯ СОЦІАЛЬНА О. Прасюк 33
АЛЬТЕРГЛОБАЛІЗМ А. Литовченко 33
АЛЬТЕРНАТИВНА СОЦІОЛОГІЯ А. Литовченко 37
АЛЬТЮССЕРІАНСЬКИЙ МАРКСИЗМ С. Повторева 34
АМБІВАЛЕНТНІСТЬ О. Пташник-Середюк 38
АНАЛІЗ БАГАТОМІРНИЙ О. Манзій 39
АНАЛІЗ ДАНИХ О. Манзій 40
АНАЛІЗ ДИСПЕРСІЙНИЙ О. Манзій 41
АНАЛІЗ ІСТОРИЧНИЙ В. Пержун 42
АНАЛІЗ КЛАСТЕРНИЙ О. Манзій 43

АНАЛІЗ ЛІНІЙНИЙ О. Манзій 44
АНАЛІЗ О. Манзій 39
АНАЛІЗ РЕГРЕСІЙНИЙ О. Манзій 44
АНАЛІЗ СИСТЕМНИЙ А. Попович 46
АНАЛІЗ СИСТЕМНИЙ В.Воднік 45
АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ О. Кислова 46
АНАЛІЗ СТАТИСТИЧНИЙ О. Манзій 47
АНАЛІЗ ФАКТОРНИЙ О. Манзій 48
АНАЛОГІЯ С.Повторева 48
АНДЕРКЛАС О. Гудзенко 49
АНКЕТА СОЦІОЛОГІЧНА В.Воднік 50
Анкети структура В. Рюль 50
АНКЕТНЕ ОПИТУВАННЯ М. Єнін 51
АНОМІЯ ПОЛІТИЧНА О. Сахань 52
АНТИНОМІЯ С. Повторева 52
АПАТІЯ ПОЛІТИЧНА О. Сахань 53
АСИМІЛЯЦІЯ КУЛЬТУРНА К.Борщ 53
АСОЦІАЛІЗАЦІЯ І. Криницька 54
АСОЦІАЦІЯ О. Пташник-Середюк 55
АТРАКТОР СОЦІАЛЬНИЙ В. Кривошеїн 55
АТТИДЮТ В. Бойк 56
АТТИТЮД І. Мейжис 57
АУТГРУПА В. Погрібна 58

Б

БАГАТОВИМІРНЕ ШКАЛЮВАННЯ О. Кислова 59
БАГАТОВИМІРНИЙ АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНОЇ СТРАТИФІКАЦІЇ Н. Коваліско 60
БАГАТОВИМІРНИЙ СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ О. Кислова 59
БАКАЛАВР О. Повідайчик 61
БЕЗДОМНІСТЬ А. Попович 61
БЕЗПЕКА СОЦІАЛЬНА Т. Лапан 62
БЕЗРОБІТТЯ Н. Варга 63
БІДНІСТЬ АБСОЛЮТНА М. Єнін 64
БІДНІСТЬ ВІДНОСНА М. Єнін 65
«БІЛОКОМІРЦЕВІ ПРАЦІВНИКИ» Н. Коваліско 65
БІОГРАФІЧНИЙ МЕТОД СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В. Рюль 65

БІФУРКАЦІЯ В. Кривошеїн 66

БРЕНД В. Кривошеїн 67

В

ВЕРТИКАЛЬНА СОЦІАЛЬНА МОБІЛЬНІСТЬ Н. Коваліско 69

ВЕСТЕРНІЗАЦІЯ І. Застава 69

ВЗАЄМОДІЯ МІЖЕТНІЧНА М.Ляшко 70

ВЗАЄМОДІЯ СОЦІАЛЬНА О. Пташник-Середюк 71

ВИБОРЧА КАМПАНІЯ О.Прасюк 75

ВИБОРЧА ПОВЕДІНКА О.Прасюк 76

ВИМІР В СОЦІОЛОГІЇ В.Бойко 76

ВИМІРЮВАННЯ РІВНІ В. Бойко 87

ВИМУШЕНІ ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ В. Рюль 78

ВИСХІДНА МОБІЛЬНІСТЬ Н. Коваліско 78

ВИЩА ОСВІТА О. Повідайчик 79

ВІДНОСИНИ СОЦІАЛЬНІ І. Криницька 79

ВІДНОСНА ДЕПРИВАЦІЯ І. Криницька 80

ВІДПОВІДАЛЬНА ОСОБА О. Сахань 81

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ О. Сахань 83

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОЛІТИЧНА О. Сахань 81

ВІДЧУЖЕННЯ В ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ А. Литовченко 83

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ДАНИХ О. Кислова 84

ВІЙСЬКОВИХ СОЦІОЛОГІЯ Т. Лапан 85

ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ О.Прасюк 87

ВЛАДА О. Сахань 88

ВЛАДА ТРАДИЦІЙНА О. Сахань 88

ВЛАДИ СОЦІОЛОГІЯ О. Сахань 89

ВНУТРІШНЬОГЕНЕРАЦІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ Н. Коваліско 283

ВОЛОНТЕР О. Сахань 90

ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ О. Сахань 91

ВТОРИННА ГРУПА С. Ципко 91

ВТОРИННА ДЕВІАЦІЯ М. Єнін 92

ВТОРИННІ ВІДНОСИНИ СОЦІАЛЬНІ І. Криницька 92

ВТОРИННОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ АГЕНТИ І. Криницька 93

ВУЛЬГАРНИЙ СОЦІОЛОГІЗМ А. Литовченко 93

ГАБІТУС С. Ципко 95

Г

- ГЕГЕМОНІЯ А. Литовченко 96
 ГЕМАЙНШАФТ С.Ципко 97
 ГЕНДЕРНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ Т. Медіна 99
 ГЕНДЕРНА СТАРАТИФІКАЦІЯ О. Гудзенко 100
 ГЕНДЕРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ С. Повторєва 97
 ГЕНЕТИЧНА СОЦІОЛОГІЯ Т. Лапан 101
 ГЕНОЦИД М.Ляшко 102
 ГЕТЕРОГЕННІСТЬ СОЦІАЛЬНА О. Гудзенко 103
 ГІПОТЕЗА В.Воднік 104
 ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ О. Завадська 107
 ГЛОБАЛІЗАЦІЯ І. Застава 104
 ГЛОБАЛІЗАЦІЯ КУЛЬТУРИ О. Завадська 108
 ГЛОБАЛІСТИКА О. Завадська 108
 ГЛОБАЛЬНЕ ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО І. Застава 109
 ГЛОБАЛЬНЕ МІСТО О. Завадська 110
 ГОЛОВНИЙ СТАТУС Н. Коваліско 111
 ГОРИЗОНТАЛЬНА СОЦІАЛЬНА МОБІЛЬНІСТЬ Н. Коваліско 112
 ГРАФ О. Кислова 112
 ГРОМАДСКІСТЬ О.Прасюк 112
 ГРОМАДСЬКА ДУМКА О.Прасюк 113
 ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ О. Калиняк 116
 ГРОМАДЯНСЬКА КУЛЬТУРА О. Сахань 113
 ГРУПА ВЕЛИКА Ю.Пачковський 115
 ГРУПА ВТОРИННА Ю.Пачковський 116
 ГРУПА ЗА ІНТЕРЕСАМИ В. Кривошеїн 114
 ГРУПА–КОРПОРАЦІЯ Ю.Пачковський 122
 ГРУПА МАЛА М.Ляшко 117
 ГРУПА НОМІНАЛЬНА О. Бартош 118
 ГРУПА ПЕРВИННА Ю.Пачковський 118
 ГРУПА РЕЛІГІЙНА Ф.Шандор 119
 ГРУПА СОЦІАЛЬНА Ю.Пачковський 119
 ГРУПА СОЦІАЛЬНОГО РИЗИКУ В. Кривошеїн 120
 ГРУПА ТИСКУ В. Кривошеїн 121

Д

- ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА М. Єнін 123
ДЕВІАЦІЯ ВТОРИННА М. Єнін 124
ДЕВІАЦІЯ М. Єнін 123
ДЕВІАЦІЯ ПЕРВИННА М. Єнін 124
ДЕІДЕОЛОГІЗАЦІЯ І. Застава 124
ДЕЙТА МАЙНІНГ О. Кислова 126
ДЕЛЬФІЙСЬКИЙ МЕТОД В. Кривошеїн 126
ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ В. Скворець 141
ДЕМОКРАТІЯ М. Требін 127
ДЕМОНСТРАТИВНЕ СПОЖИВАННЯ А. Литовченко 127
ДЕРЖАВА М. Требін 128
ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В. Скворець 153
ДЕСКРИПТИВНИЙ статус К. Борщ 130
ДЕСОЦІАЛІЗАЦІЯ І. Криницька 129
ДИСКРИМІНАНТНИЙ АНАЛІЗ О. Кислова 130
ДИСПЕРСІЙНИЙ АНАЛІЗ О. Кислова 131
ДИСПОЗИЦІЙНА ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ І. Мейжис 131
ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІТИЧНА І. Застава 132
ДОАГРАРНЕ СУСПІЛЬСТВО А. Копитко 134
ДОІНДУСТРІАЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО А. Копитко 135
ДОКТРИНА В. Докаш 136
ДОКТРИНА ЛЮДСЬКИХ ВІДНОСИН Е. МЕЙО М. Єнін 138
ДОКУМЕНТ СОЦІОЛОГІЧНИЙ В. Воднік 139
ДОПИСЕМНЕ СУСПІЛЬСТВО А. Копитко 139
ДОПОВНЕНА РЕАЛЬНІСТЬ О. Кислова 154
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕЛЕКТОРАЛЬНІ В. Кривошеїн 140
ДУХОВЕНСТВО, ДУХІВНИЦТВО В. Докаш 150
ДУХОВНИЙ РОЗВИТОК ТА САМОРОЗВИТОК
ОСОБИСТОСТІ Т. Тюриня 147
ДУХОВНІСТЬ ТА МОРАЛЬНІСТЬ Т. Тюриня 145
ДУХОВНІСТЬ Т. Тюриня 143
ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ТА САМОВИХОВАННЯ Т. Тюриня 146

Е

- Е-АДМІНІСТРАЦІЯ Ю.Пачковський 158
Е-БІЗНЕС Ю.Пачковський 159
ЕКЗИСТЕНЦІЙНА СОЦІОЛОГІЯ А. Литовченко 155
ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА Н. Комих 156
ЕКОЛОГІЧНІ ПРАКТИКИ Н. Комих 157
Е-КОМЕРЦІЯ Ю.Пачковський 171
ЕКОНОМІЧНА СОЦІОЛОГІЯ Н. Варга 162
ЕКОНОМІЧНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС Н. Коваліско 164
ЕКСПЕРИМЕНТ У СОЦІОЛОГІЇ В.Воднік 164
ЕКСТРАНЕТ Ю.Пачковський 164
Е-КУЛЬТУРА Ю.Пачковський 254
ЕКУМЕНІЗМ В. Докаш 165
ЕЛЕКТОРАЛЬНА ПОВЕДІНКА В. Кривошеїн 167
ЕЛЕКТОРАЛЬНА СОЦІОЛОГІЯ В. Кривошеїн 170
ЕЛЕКТОРАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ТЕОРІЇ В. Кривошеїн 167
ЕЛЕКТОРАТ О.Прасюк 171
Е-НАВЧАННЯ Ю.Пачковський 160
Е-ПОСЛУГИ Ю.Пачковський 160
Е-СПОЖИВАННЯ Ю.Пачковський 161
ЕТАПИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В.Воднік 171
ЕТИКА ПРОТЕСТАНТСЬКА В. Пержун 172
Е-УРЯДУВАННЯ Ю.Пачковський 161

Ж

- ЖЕСТ Т. Лапан 174
ЖИТТЄУСТРІЙ НАРОДУ В. Скворець 179
ЖИТТЯ ПОВСЯКДЕННЕ Т. Лапан 176

З

- ЗАБОБОН В. Докаш 182
ЗАВОДСЬКИЙ СОЦІОЛОГ Т. Лапан 183
ЗАГАЛЬНОІСТОРИЧНИЙ АНАЛІЗ І. Ковальська-Павелко 185
ЗГОДА В. Докаш 186
ЗЛОЧИННА (КРИМІНАЛЬНА) СУБКУЛЬТУРА М. Єнін 188

ЗЛОЧИННІСТЬ М. Требін 188

ЗРІЛІСТЬ ПОЛІТИЧНА І. Застава 188

І

ІВЕНТ-АНАЛІЗ В. Кривошеїн 197

ІДЕАЛ СОЦІАЛЬНИЙ О. Пташник-Середюк 190

ІДЕНТИФІКАЦІЯ О. Пташник-Середюк 192

ІДЕНТИФІКАЦІЯ РЕЛІГІЙНА О. Пташник-Середюк 198

ІДЕНТИЧНІСТЬ ЛОКАЛЬНА Ю.Пачковський 191

ІДЕНТИЧНІСТЬ ПРОФЕСІЙНА Н. Гога 192

ІДЕОЛОГІЯ А. Литовченко 194

ІДІОГРАФІЯ І НОМОТЕТІКА І. Ковальська-Павелко 194

ІМІДЖ В. Кривошеїн 196

ІНГРУПА В. Погрібна 197

ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ В. Докаш 200

ІНДИКАТОР О. Пташник-Середюк 202

ІНКУМБЕНТ В. Кривошеїн 202

ІНСТИТУЦІАЛІЗАЦІЯ А. Попович 204

ІНСТИТУЦІАЛІЗАЦІЯ В.Савка 202

ІНСТИТУЦІЯ СОЦІАЛЬНА В.Савка 224

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДАНИХ О. Кислова 205

ІНТЕНСИВНІСТЬ МОБІЛЬНОСТІ Н. Коваліско 206

ІНТЕРЕС О. Сахань 206

ІНТЕРНЕТ («Всесвітня павутина») Н.Бойко 225

ІНТЕРНЕТ В СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ Н.Бойко 229

ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЯ Ю.Пачковський 209

ІНТЕРНЕТ Н.Бойко 208

ІНТЕРНЕТ-ПРАКТИКИ Ю.Пачковський 208

ІНТЕРНЕТ-СПІЛЬНОТА Ю.Пачковський 210

ІНТЕРНЕТ Ю.Пачковський 207

ІНТРАНЕТ Ю.Пачковський 222

ІНТРОВЕРСІЯ В. Докаш 211

ІНТУЇЦІЯ Т. Тюріна 226

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА М. Требін 214

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА М. Требін 215

ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО О.Прасюк 216

- ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО Ю.Пачковський 216
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР М. Требін 230
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ Ю.Пачковський 218
ІНФОРМАЦІЯ М. Требін 218
ІСТОРИЧНА СОЦІОЛОГІЯ А. Литовченко 219
ІСТОРИЧНИЙ І ЛОГІЧНИЙ МЕТОДИ
В СОЦІОЛОГІЇ І. Ковальська-Павелко 221
ІСТОРІОГРАФІЯ СОЦІОЛОГІЇ І. Ковальська-Павелко 223
ІСТОРІОГРАФІЯ СОЦІОЛОГІЧНА І. Ковальська-Павелко 222

К

- КАНАЛИ СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛЬНОСТІ Н. Коваліско 231
КАР'ЄРА Н. Варга 231
КАСТОВА СИСТЕМА Є. Наїмович 232
КЛАН О. Сахань 232
КЛАСИЧНА СОЦІОЛОГІЯ Т. Лапан 233
КЛАСТЕРНИЙ АНАЛІЗ В СОЦІОЛОГІЇ О. Кислова 235
КЛАСТЕРНИЙ АНАЛІЗ О. Кислова 236
КЛІЄНТИЗМ О. Сахань 237
КОГНІТАРІАТ А. Литовченко 261
КОГНІТИВНА ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ДАНИХ О. Кислова 238
КОГНІТИВНА ДІЯ І. Нечітайло 262
КОГНІТИВНИЙ ДИСОНАНС М. Требін 237
КОГНІТИВНИЙ І. Нечітайло 261
КОГНІТИВНИЙ КОД І. Нечітайло 264
КОГНІТИВНИЙ РЕСУРС І. Нечітайло 263
КОЛО СОЦІАЛЬНЕ Ю.Пачковський 239
КОМП'ЮТЕРНА СОЦІОЛОГІЯ О. Кислова 239
КОНВЕЦІЙНИЙ СТАТУС К. Борщ 241
КОНКУРЕНЦІЯ О. Сахань 241
КОНСУМЕРИЗМ В. Кривошеїн 242
КОНФЛІКТ Н. Майструк 243
КОНФЛІКТОЛОГІЧНА СОЦІОЛОГІЯ В. Пержун 243
КОНФЛІКТОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД В СОЦІОЛОГІЇ Н. Майструк 244
КОНФОРМІЗМ М. Єнін 245

КОНФОРМІЗМ ПОЛІТИЧНИЙ І. Застава 246
 КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА
 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Ю.Пачковський 266
 КОРУПЦІЯ О. Сахань 247
 КРАУДСОРСИНГ О. Кислова 247
 КРАУДФАНДИНГ О. Кислова 248
 КРИТИЧНА СОЦІОЛОГІЯ А. Литовченко 248
 КСЕНОФОБИЯ М. Требін 251
 КУЛЬТУРА В. Погрібна 252
 КУЛЬТУРА ГЛОБАЛЬНА О. Завадська 265
 КУЛЬТУРА ОРГАНІЗАЦІЙНА М.Ляшко 254
 КУЛЬТУРА ПОЛІТИЧНА М. Требін 254
 КУЛЬТУРА ПРАВОВА М. Требін 255
 КУЛЬТУРА СІЛЬСЬКА А. Копитко 256
 КУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР СЕЛА А. Копитко 257
 КУЛЬТУРНИЙ ШОК В. Погрібна 259
 КУЛЬТУРНІ ПОТРЕБИ Р.Сопко 261
 КУРРИКУЛУМ І. Нечітайло 266

Л

ЛІВОРАДИКАЛЬНА СОЦІОЛОГІЯ А. Литовченко 268
 ЛІДЕРСТВО АВТОКРАТИЧНЕ М. Єнін 270
 ЛІДЕРСТВО ДЕМОКРАТИЧНЕ М. Єнін 270
 ЛІДЕРСТВО М. Єнін 270
 ЛІДЕРСТВО ПОЛІТИЧНЕ О. Сахань 270
 ЛОББИ, ЛОББІЗМ М. Єнін 271
 ЛЮДИНА ПОЛІТИЧНА І. Застава 272

М

МАГІСТР О. Повідайчик 276
 МАКДОНАЛЬДИЗАЦІЯ О.Іваненко 276
 МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ СОЦІОЛОГІЯ М. Єнін 277
 МЕНТАЛІТЕТ М. Требін 278
 МЕТАНАРАТИВ О. Іваненко 278
 МЕТАСОЦІОЛОГІЯ О. Іваненко 279
 МЕТАТЕОРІЯ О. Іваненко 279

- МЕТОД АКСІОМАТИЧНИЙ В. Кривошеїн 293
МЕТОД АНАЛІЗУ ДОКУМЕНТІВ В.Воднік 280
Мислення групове В. Кривошеїн 280
МІГРАЦІЯ О. Ровенчак 281
МІЖГЕНЕРАЦІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ Н. Коваліско 283
МІЖНАЦІОНАЛЬНИЙ (МІЖЕТНІЧНИЙ) КОНФЛІКТ В.Воднік 282
МІСЬКЕ ЖИТТЯ В. Рюль 293
М-КОМЕРЦІЯ Ю.Пачковський 282
МОБІЛЬНІСТЬ НИЗХІДНА Н. Коваліско 293
МОБІЛЬНІСТЬ ОБМІННА Н. Коваліско 283
МОБІЛЬНІСТЬ ПОТЕНЦІЙНА Н. Коваліско 283
МОБІЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНА О. Гудзенко 284
МОБІЛЬНІСТЬ СТРУКТУРНА Н. Коваліско 286
МОБІЛЬНІСТЬ ФАКТИЧНА Н. Коваліско 286
МОБІЛЬНОСТІ ІНДЕКС Н. Коваліско 286
МОДЕРНІЗАЦІЯ О. Зубарева 286
МУДРІСТЬ НАТОВПУ О. Кислова 287
МУЗИКІ соціологія А. Литовченко 288
МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ М. Требін 292
МУЛЬТИПАРАДИГМАЛЬНІСТЬ СОЦІОЛОГІЇ В. Погрібна 289

Н

- «НАКЛЕЮВАННЯ ЯРЛИКІВ» ТЕОРІЯ М. Єнін 296
НАРАТИВ І. Ковальська-Павелко 296
НАСИЛЛЯ У СІМ'Ї Р.Сопко 297
НАСИЛЬСТВО М. Требін 313
НАТОВП А. Литовченко 297
НАТОВПУ СОЦІОЛОГІЯ А. Литовченко 298
НАТУРАЛІЗМ У СОЦІОЛОГІЇ Т.Лапан 298
НАУКА ІДЕОЛОГІЯ А. Литовченко 299
НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ О. Повідайчик 300
НЕОТОТАЛІТАРИЗМ В. Кривошеїн 302
НЕПОТИЗМ О. Сахань 301
НЕФОРМАЛЬНА ГРУПА Ю.Пачковський 303
НЕФОРМАЛЬНІ ВІДНОСИНИ Н. Варга 313
НЕЯВНЕ ЗНАННЯ І. Нечітайло 303

НОВА ЕКОНОМІКА Ю.Пачковський 304
 НОМЕНКЛАТУРА О. Сахань 305
 НООСФЕРА Т. Тюріна 306
 НООСФЕРНА ДУХОВНІСТЬ Т. Тюріна 312
 НООСФЕРНА ОСВІТА Т. Тюріна 308
 НООСФЕРНА ЦИВІЛІЗАЦІЯ Т. Тюріна 306, 310

О

ОДУХОТВОРЕННЯ ЛЮДИНИ З ПОГЛЯДУ
 ХРИСТИЯНСТВА Т. Тюріна 315
 ОНЛАЙНОВІ СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ О. Кислова 318
 ОПИСОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ В.Воднік 318
 ОПИТУВАННЯ К.Борщ 319
 ОПИТУВАННЯ ПРЕСОВЕ Т. Медіна 320
 ОРГАНІЗАЦІЯ НЕФОРМАЛЬНА М. Єнін 321
 ОРГАНІЗАЦІЯ ФОРМАЛЬНА М. Єнін 321
 ОСВІТНІЙ ДИСКУРС І. Нечітайло 321
 ОСВІТНІЙ ПРОСТІР НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ І. Нечітайло 322

П

ПАБЛІК РІЛЕЙШНЗ О.Прасюк 324
 ПАМ'ЯТЬ ІСТОРИЧНА І. Ковальська-Павелко 324
 ПАМ'ЯТЬ СОЦІАЛЬНА І. Ковальська-Павелко 325
 ПАРАДИГМА В. Бурлачук 326
 ПАРАДИГМА В СОЦІОЛОГІЇ В. Бурлачук 326
 ПАРТІЇ ПОЛІЧТИНИ В. Кривошеїн 382
 ПАРТІЙНІ СИСТЕМИ В. Кривошеїн 382
 ПЕДАГОГІКА ДУХОВНОСТІ Т. Тюріна 327
 ПЕДАГОГІКА О. Повідайчик 327
 ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА О. Повідайчик 330
 ПЕРВІСНЕ СУСПІЛЬСТВО А. Копитко 330
 ПЕРВІСНІ ВІДНОСИНИ А. Копитко 332
 ПЕРВІСНІ ВІДНОСИНИ СОЦІАЛЬНІ А. Копитко 332
 ПІДПРИЄМЕЦЬ Н.Комих 334
 ПІЛОТАЖНЕ (РОЗВІДУВАЛЬНЕ) ДОСЛІДЖЕННЯ В.Воднік 335
 ПЛЮРАЛІЗМ ПОЛІТИЧНИЙ О. Сахань 336

- ПОВЕДІНКА В.Воднік 337
ПОВСЯКДЕННОГО ЖИТТЯ СОЦІОЛОГІЯ Т. Лапан 338
ПОЗИТИВІЗМ Т. Лапан 339
ПОЗИТИВІСТСЬКА СОЦІОЛОГІЯ Т. Лапан 341
ПОЛІТИКА М. Требін 381
ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА М. Требін 342
ПОЛІТИЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ О. Сахань 343
ПОЛІТИЧНА СОЦІОЛОГІЯ А. Литовченко 345
ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС І. Застава 347
ПОЛІТИЧНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС Н. Коваліско 344
ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СОЦІОЛОГІЯ В. Кривошеїн 350
ПОЛІТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ СОЦІОЛОГІЯ В. Кривошеїн 351
ПОЛІТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ СОЦІОЛОГІЯ В. Кривошеїн 352
ПОЛІТОЛОГІЯ М. Требін 353
ПОПУЛІЗМ І. Застава 353
ПОСЛУГИ Ю.Пачковський 356
ПОСТДЕМОГРАФІЧНИЙ ПІДХІД О. Кислова 357
ПОСТМОДЕРН АБО ПОСТСУЧАСНІСТЬ О. Гнатчук 358
ПОСТМОДЕРНІЗМ О. Гнатчук 359
ПОСТМОДЕРНІСТСЬКА СОЦІОЛОГІЯ О. Гнатчук 360
ПОСТСТРУКТУРАЛІЗМ У СОЦІОЛОГІЇ С.Повторева 375
ПОТРЕБА О. Сахань 361
ПОХИЛИЙ ВІК Р. Сопко 362
ПОШТОВЕ ОПИТУВАННЯ В.Воднік 362
ПРАВО М. Требін 364
ПРАКСЕОЛОГІЯ В. Кривошеїн 365
ПРЕСТИЖ ПРОФЕСІЇ Н. Коваліско 386
ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ Ф. ТЕЙЛОРА М. Єнін 365
ПРИХОВАНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА І. Нечітайло 366
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА В. Скворець 367
ПРОГНОЗУВАННЯ М. Бірюкова 371
ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНЕ М. Бірюкова 371
ПРОГНОЗУЮЧА СОЦІОЛОГІЯ М. Бірюкова 372
ПРОГРАМА СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В.Воднік 372
ПРОЕКТУВАННЯ СОЦІАЛЬНЕ М. Бірюкова 373
ПРОСТІР СОЦІАЛЬНИЙ В. Погрібна 374

ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ Н. Коваліско 376
 ПРОФЕСІЙНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ В. Погрібна 383
 Професійний соціальний статус Н. Коваліско 376
 Професія Н. Коваліско 376
 ПРОФІЛАКТИКА КОНФЛІКТІВ В. Воднік 377
 ПСЕФОЛОГІЯ І. Ковальська-Павелко, В. Кривошеїн 377
 ПСИХОАНАЛІЗ Н. Гога 378
 ПСИХОІСТОРІЯ Н. Гога 378
 ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНА Н. Гога 379
 ПУБЛІКА С. Ципко 380

Р

РАДЯНСЬКА СОЦІОЛОГІЯ Т. Лапан 388
 РАСОВО-АНТРОПОЛОГІЧНА ШКОЛА В СОЦІОЛОГІЇ Т. Лапан 397
 РЕАЛІТІ МАЙНІНГ (REALITY MINING) О. Кислова 400
 РЕЛІГІЙНІСТЬ Ф.Шандор 400
 РЕЛІГІЯ Ф.Шандор 401
 РЕСОЦІАЛІЗАЦІЯ К.Борщ 387
 РЕТРИТИЗМ М. Єнін 402
 РЕФЕРЕНТНА ГРУПА Ю.Пачковський 403
 РИЗИК В. Кривошеїн 404
 РИМСЬКИЙ КЛУБ С.Повторева 404
 РИНКУ СОЦІОЛОГІЯ Н. Варга 406
 РИНОК ПРАЦІ Н. Варга 409
 РИТУАЛІЗМ М. Єнін 406
 РОЗУМІЮЧА СОЦІОЛОГІЯ Т. Лапан 406
 РОЛЬОВІ КОНФЛІКТИ К.Борщ 408

С

САКРАЛІЗАЦІЯ Ф.Шандор 412
 САМОГУБСТВО В.Воднік 569
 САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ О. Пташник-Середюк 412
 СЕКСИЗМ Т. Медіна 413
 СЕКУЛЯРИЗАЦІЯ Ф.Шандор 413
 СЕЛО А. Копитко 414
 СЕЛЯНИ А. Копитко 416

- СЕЛЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО А. Копитко 418
СИМВОЛІЧНИЙ ІНТЕРАКЦІОНІЗМ Т. Лапан 420
СИМВОЛ ПОЛІТИЧНИЙ О. Сахань 419
СИНЕРГЕТИКА В. Кривошеїн 423
«СИНІ КОМІРЦІ» Н. Коваліско 572
СІЛЬСЬКИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ А. Копитко 576
СІМЕЙНІ КОНФЛІКТИ В.Воднік 572
СІМЕЙНІ КОНФЛІКТИ К.Борщ 430
СІМ'Я ПРОБЛЕМНА К.Борщ 423
СІМ'Я ЯК МАЛА СОЦІАЛЬНА ГРУПА Т. Медіна 428
СІМ'Я ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ Т. Медіна 429
СОЛДАРНІСТЬ СОЦІАЛЬНА В. Пержун 432
СОЦІАЛ-ДАРВІНІЗМ Т. Лапан 456
СОЦІАЛІЗАЦІЯ ВТОРИННА І. Криницька 433
СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЗВОРОТНЯ-ЗВОРОТНА
 СОЦІАЛІЗАЦІЯ І. Криницька 433
СОЦІАЛІЗАЦІЯ КУЛЬТУРНА І. Криницька 433
СОЦІАЛІЗАЦІЯ ПЕРВИННА І. Криницька 434
СОЦІАЛІЗАЦІЯ ПЕРМАНЕНТНА І. Криницька 435
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ Ю.Пачковський 435
СОЦІАЛЬНА ГРУПА О. Бартош 436
СОЦІАЛЬНА ДЕРЖАВА С. Ципко 438
СОЦІАЛЬНА ДИСТАНЦІЯ В. Докаш 439
СОЦІАЛЬНА ДІАГНОСТИКА І. Криницька 441
СОЦІАЛЬНА ЕНТРОПІЯ В. Кривошеїн 442
СОЦІАЛЬНА МЕРЕЖА Ю.Пачковський 443
СОЦІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ М. Єнін 443
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА С. Ципко 444
СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ А. Попович 447
СОЦІАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ Т. Лапан 445
СОЦІАЛЬНА РЕКЛАМА О.Прасюк 577
СОЦІАЛЬНА РОБОТА Н. Каралаш 448
СОЦІАЛЬНА РОЛЬ К.Борщ 449
СОЦІАЛЬНА СТРАТИФІКАЦІЯ С. Макеєв 450
СОЦІАЛЬНА СТРУКТУРА С. Макеєв 452
СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ О. Кацьора 454
СОЦІАЛЬНЕ ЗАМОВЛЕННЯ А. Попович 454

- СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО Ю.Пачковський 454
 СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО О. Кацьора 455
 СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО Ю.Пачковський 455
 СОЦІАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ М. Бірюкова 453
 СОЦІАЛЬНИЙ ГРАФ О. Кислова 456
 СОЦІАЛЬНИЙ ДЕТЕРМІНІЗМ Т. Лапан 461
 СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ О. Кацьора 462
 СОЦІАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ В.Воднік 462
 СОЦІАЛЬНИЙ КОНФЛІКТ Н.Майструк 463
 СОЦІАЛЬНИЙ ПОРЯДОК С. Макеев 464
 СОЦІАЛЬНИЙ РИЗИК В. Кривошеїн 464
 СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС Н. Коваліско 465
 СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ А. Попович 466
 СОЦІАЛЬНІ НОРМИ М. Єнін 467
 СОЦІАЛЬНІ РУХИ Н. Каралаш 467
 СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНА ПІДСТРУКТУРА Н. Коваліско 439
 СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНА ПІДСТРУКТУРА Н. Коваліско 469
 СОЦІОЛОГІЧНА ІНФОРМАЦІЯ О. Манзій 472
 СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ В.Воднік 473
 СОЦІОЛОГІЧНИЙ НАТУРАЛІЗМ Т. Лапан 473
 СОЦІОЛОГІЯ АРМІЇ Т. Лапан 475
 СОЦІОЛОГІЯ БІДНОСТІ Л. Климанська 475
 СОЦІОЛОГІЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ Н.Майструк 486
 СОЦІОЛОГІЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ Л. Климанська 490
 СОЦІОЛОГІЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ С. Ципко 488
 СОЦІОЛОГІЯ ІНТЕРНЕТУ Ю.Пачковський 497
 СОЦІОЛОГІЯ ІСТОРИЧНА Т. Лапан 498
 СОЦІОЛОГІЯ ІСТОРІЇ І. Ковальська-Павелко 498
 СОЦІОЛОГІЯ КАР'ЄРИ В. Біскуп 500
 СОЦІОЛОГІЯ КНИГИ С. Піча 504
 СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ О. Гнатчук 507
 СОЦІОЛОГІЯ МИРУ Т. Лапан 508
 СОЦІОЛОГІЯ МИСТЕЦТВА О. Гнатчук 510
 СОЦІОЛОГІЯ МІГРАЦІЇ О. Ровенчак 511
 СОЦІОЛОГІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН О. Ровенчак 513
 СОЦІОЛОГІЯ МОЛОДІ Т. Медіна 515
 СОЦІОЛОГІЯ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ І. Ковальська-Павелко 515

- СОЦІОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ М. Школяр 516
СОЦІОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ І Мейжис 522
СОЦІОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ Н. Каралаш 523
СОЦІОЛОГІЯ ПОВСЯКДЕННОГО ЖИТТЯ Т. Лапан 551, 575
СОЦІОЛОГІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В. Кривошеїн 524
СОЦІОЛОГІЯ ПРАВА В.Воднік 573
СОЦІОЛОГІЯ ПРАВА Н. Каралаш 524
СОЦІОЛОГІЯ РАДЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ Т. Лапан 525
СОЦІОЛОГІЯ РЕКЛАМИ Н. Каралаш 532
СОЦІОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ Ф.Шандор 533
СОЦІОЛОГІЯ РИЗИКУ Н. Майструк 534
СОЦІОЛОГІЯ СЕЛА А. Копитко 536
СОЦІОЛОГІЯ СІМ'Ї В.Воднік 469
СОЦІОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ Л. Климанська 538
СОЦІОЛОГІЯ СОЦІОЛОГІЇ Н.Уманець 545
СОЦІОЛОГІЯ ТУРИЗМУ Ф.Шандор 549
СОЦІОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ М. Єнін 550
СОЦІОЛОГІЯ ЯК НАУКА В. Пержун 551
СОЦІОМЕТРІЯ В СОЦІОЛОГІЇ М. Єнін 552
СПОЖИВАННЯ СУСПІЛЬСТВО А. Литовченко 552
СТАРІСТЬ Р. Сопко 572
СТАТУС ДОСЯГНУТИЙ Н. Коваліско 556
СТАТУС К.Борщ 554
СТАТУСНИЙ НАБІР ІНДИВІДА Н. Коваліско 558
СТАТУСНІ ГРУПИ Н. Коваліско 557
СТАТУС ОСОБИСТІЙ Н. Коваліско 557
СТАТУС ПРИПИСУВАНИЙ Н. Коваліско 557
СТАТУС С. Ципко 555
СТЕРЕОТИПИ С. Ципко 558
СТИГМА М. Єнін 559
СТИГМАТИЗАЦІЯ М. Єнін 559
СТИЛЬ ЖИТТЯ Ю.Пачковський 559
СТРАТИ СОЦІАЛЬНІ Н. Коваліско 560
СТРАТИФІКАЦІЙНИЙ ВИМІР МІСТА Н. Коваліско 561
СТРАТИФІКАЦІЙНІ ПОРЯДКИ суспільства Н. Коваліско 561
СТРАТИФІКАЦІЙНІ СИСТЕМИ Н. Коваліско 561
СТРАТИФІКАЦІЯ О. Зубарева 562

СТРУКТУРАЛІЗМ С.Повторева 563
 СУБ'ЄКТНІСТЬ О. Кислова 565
 СУБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНИЙ М. Бірюкова 564
 СУБКУЛЬТУРА В. Погрібна 566
 СУБКУЛЬТУРА ПОЛІТИЧНА О. Сахань 567
 СУБЛІМАЦІЯ М. Єнін 569
 СУСПІЛЬСТВО КРЕАТИВНЕ І. Мейжис 569
 СУСПІЛЬСТВО СПОЖИВАННЯ О. Зубарева 570
 СФЕРА СОЦІАЛЬНА Н. Варга 571

Т

ТЕЙЛОРИЗМ М. Єнін 578
 ТЕОРІЯ ГРАФІВ В СОЦІОЛОГІЇ О. Кислова 578
 ТЕОРІЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В. Скворець 579
 ТЕОРІЯ ЛЮДСЬКИХ ВІДНОСИН М. Єнін 581
 ТЕОРІЯ «НАВІШУВАННЯ ЯРЛИКІВ» М. Єнін 581
 ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОГО ОБМІНУ Н. Уманець 581
 ТЕРИТОРІАЛЬНО-ПРОСТОРОВА Ю.Пачковський 587
 ТЕРОРИЗМ Т. Лапан 588
 ТОТАЛІТАРИЗМ В. Кривошеїн 591
 ТРАДИЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО А. Копитко 591
 ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІАЛЬНА О. Зубарева 593
 ТРУДОВА СИТУАЦІЯ Н.Сойма 594
 ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ Н.Сойма 594
 ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ Н.Сойма 594
 ТУРИЗМ Ф.Шандор 594
 ТУРИСТИЧНЕ АГЕНСТВО Ф.Шандор 595

У

УКРАЇНСЬКА НАЦІОЛОГІЯ Т. Лапан 597
 УКРАЇНСЬКА СОЦІОЛОГІЯ Т. Лапан 603
 УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ГРОМАДОЗНАВСТВА Т. Лапан 599
 УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ Т. Лапан 600
 УТОПІЯ СОЦІАЛЬНА А. Литовченко 602

Ф

- ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ О. Кислова 609
ФЕОДАЛІЗМ А. Копитко 609
ФІНАЛІЗМ Р. Сопко 611
ФЛУКТАЦІЯ В. Кривошеїн 611
ФОРМАЛЬНА ГРУПА Ю.Пачковський 612
ФРАНКФУРТСЬКА ШКОЛА А. Литовченко 612
ФРАНЦУЗЬКА СОЦІОЛОГІЧНА ШКОЛА (ДЮРКГАЙМІВСЬКА
СОЦІОЛОГІЧНА ШКОЛА) Т. Лапан 615
ФРАНЦУЗЬКА СОЦІОЛОГІЧНА ШКОЛА (ШКОЛА ДЮРКГАЙМА)
Т. Лапан 617
ФРАНЦУЗЬКА ШКОЛА СОЦІОЛОГІЇ Т. Лапан 616
ФРУСТРАЦІЯ СТАТУСУ О. Бартош 619
ФУНКЦІЇ РЕЛІГІЇ Ф.Шандор 621

Х

- ХАРИЗМА О. Сахань 622
ХАРИЗМАТИЧНА ВЛАДА О. Сахань 622
ХОСПІС О. Бартош 623

Ц

- ЦЕРКВА Ф.Шандор 625
ЦИФРОВА НЕРІВНІСТЬ Ю.Пачковський 627
ЦИФРОВА СОЦІОЛОГІЯ (DIGITAL Sociology) О. Кислова 625
ЦИФРОВА СУБ'ЄКТНІСТЬ О. Кислова 628
ЦИФРОВІ ТА ОЦИФРОВАНІ МЕТОДИ В
СОЦІОЛОГІЇ О. Кислова 628
ЦІННІСНА ОРІЄНТАЦІЯ І. Застава 629
ЦІННІСНО-РАЦІОНАЛЬНА ДІЯ О. Бартош 631
ЦІННОСТІ ДУХОВНІ Ю.Пачковський 630

Ш

- ШОК КУЛЬТУРНИЙ О. Бартош 633

Я

Я-КОНЦЕПЦІЯ В. Погрібна 636

ЯДРО СОЦІАЛЬНОЇ ГРУПИ О. Бартош 638

СЛОВО ВІД ВИДАВЦІВ

Це видання словника-довідника ми приурочили до 80-літнього ювілею Володимира Пічі – знаного в Україні соціолога і багатьох видавничих проєктів з соціології, політології, історії, філософії тощо.

Володимир Піча один з перших, хто у 1992р. захистив в інституті соціології НАН України докторську дисертацію і отримав диплом доктора соціологічних наук українського ВАКУ. Багато енергії він віддає викладанню соціології, зокрема таких лекційних курсів, як «Загальна соціологія», «Соціологія науки», «Спеціальні та галузеві соціології», «Актуальні проблеми розвитку сучасно-українського суспільства», «Соціологія сім'ї та шлюбу», «Соціологія вільного часу» тощо. В його інтерпретації названі курси лекційні доносили український контекст не тільки до українських студентів, а і до польських студентів Люблінського Католицького університету ім.

Івана Павла II, студентів Вищої школи ім. Б. Янського у м. Холмі, а також Вищої школи підприємництва та адміністрації у м. Любліні (Польща).

Професор В.Піча є одним із фундаторів Львівської соціологічної школи, Львівського обласного відділення САУ, ініціатором відкриття аспірантури з соціології у Львові. Багато років був членом редакційних колегій українського наукового журналу «Соціальна психологія» (Київ), наукового часопису «Психології і суспільства» (м. Тернопіль), вісника «Філософські науки» (м.Львів).

Не дивлячись на свої 80 років, Володимир Піча жива, рухлива, привітна в повсякденному житті людина. Він дуже уважний до студентів, активний у спілкуванні з колегами, добре відчуває їх інтереси та потреби, завжди готовий прийти на допомогу своїми порадами як наукового керівника багатьом бакалаврам, магістрам, аспірантам.

Проф. В.Піча є призером конкурсу Міжнародного фонду «Відродження» програми «Трансформація гуманітарної освіти в Україні», нагороджений грамотою Верховної Ради України «За заслуги перед українським народом».

Свій поважний ювілей професор В.Піча зустрічає не «на лаврах», а активним науковцем і педагогом, показуючи молодому поколінню українських науковців приклад самовідданої та плідної праці.

Передмова.

16 років тому мої колеги і студенти, які вивчають соціологію як свою майбутню професію і покликання мали можливість вперше познайомитися з навчальним словником-довідником за моєю редакцією «Соціологія: терміни, поняття, персоналі» (К.: Вид-во «Каравела», Львів: Вид-во, «Новий Світ-2000», 2002.-480с.), який вийшов у світ накладом 5000 прим. Більша частина цього накладу поповнила учбовий фонд бібліотек, університетів, академій, інститутів, коледжів України, а та, що залишилась, - книжковий ринок. Проте мережі книжкових магазинів України його ще 8-10 років тому практично не можливо було придбати – тираж розійшовся миттєво. Книга стала надбанням не лише соціологів-професіоналів, але й багатьох з тих, хто прагнув збагатити своє соціологічне уявлення про складні соціальні процеси та радикальні зміни, що відбуваються в українському пострадянському суспільстві, розвинути своє соціологічне мислення, свою соціологічну культуру.

Усвідомлюючи позитивні відгуки професійних соціологів на книгу, яку надійшли, а також зростаючий суспільний попит на подібні словниково-довідникові видання з соціології, видавництво «Новий Світ-2000» звернулося до мене з пропозицією підготувати та видати нову версію словника-довідника, що й було з ентузіазмом мною прийнято.

Протягом останніх двох років авторський колектив даного видання у складі понад 60 знаних науковців та викладачів, представників різних соціологічних шкіл і напрямів у вітчизняній соціології з Києва, Вінниці, Львова, Дніпра, Запоріжжя, Харкова, Одеси, Івано-Франківська, Чернівців та інших міст України під моїм керівництвом підготував 2-е перероблене та доповнене видання книги, яка представлена на розгляд читачів, в ній міститься понад ___ ключових, найбільш важливих та найчастіше вживаних термінів, понять, категорій сучасної соціології, чи мало з яких не увійшли в 1-е видання словника-довідника. Безперечно, не всі вони віддзеркалюють глибину і широчезне поле сучасної соціологічної науки, її теоретичні здобутки кінця ХХ-початку ХХІ століття. Чимало значущих напрацювань як зарубіжних, так і вітчизняних соціологів сучасності і минулих років залишилися поза увагою авторського колективу. Та, сподіваюсь, що цю прогалину буде подолано в наступних виданнях цієї колективної праці.

У словнику-довіднику як за змістом, так і за структурою подається матеріал, який дозволить щільніше наблизитися на більш, або менш адекватного розуміння сучасного стану світової соціології: теорії, методологічного і методичного її апарату, засвоїти сучасні методи емпіричних досліджень. А отже, в уважного читача може сформуватися достатньо зрозуміле уявлення про найважливіші особливості соціології, як між дисциплінарної наукової дисципліни на відміну від інших соціальних наук, в тому числі й соціальної

філософії.

Автори цього видання прагнули, щоб словник-довідник мав дійсно деідеологізований характер, містив науковий виклад соціологічного знання. Є й ще одна його особливість: в інших подібних виданнях визначення та значення понять розкриваються шляхом розповідного підходу, а тут кожне заголовне слово зразу супроводжується короткою, майже енциклопедичною дефініцією, а потім дається його більш розширене роз'яснення і необхідний інформаційно-довідковий матеріал. Складні питання подаються на рівні потреб навчального процесу, доступно для неспеціалістів, широкого кола читачів.

Книга, на мій погляд, дуже необхідна для початкуючого соціолога, в запропонованих статтях міститься короткий виклад, можна сказати, соціологічних універсаль, відшліфованих часом знань. Автори прагнули уникати наявних в соціології концепцій і підходів, які ще не увійшли в багаж соціологічної науки. До деяких статей словника-довідника вказана література, звертаючись до якої, читач може поглибити свої знання з питання, що розглядається.

Безумовно, будь-який словник-довідник не може замінити підручник чи навчальний посібник з курсу соціології. Наше видання рекомендується як доповнення до виданих протягом останніх років в Україні навчальних посібників з соціології.

Спільне використання словника-довідника і вказаних посібників дозволить одержати повнішу уяву про сучасні соціальні реалії з позицій політеоретичної інтерпретації; націонале студентів на комплексне і одночасно вибіркве використання різних концепцій та теорій, сприяє глибшому і гнучкішому засвоєнню і оцінюванню процесів розвитку людської цивілізації на початку третього тисячоліття.

При користуванні цим словником-довідником треба також врахувати наступне:

- статті подаються в алфавітному порядку у відповідності зі словами загального терміна і виділяються жирним шрифтом; якщо назва статті складається з прикметника й іменника, то починається вона з прикметника у тому випадку, коли утворює з іменником єдине поняття. Наприклад, "Білі комірці", "Біологічний напрям у соціології";
- слово, або слова, що позначають назву статті в тексті, замінюються першою великою літерою з крапкою. Наприклад, у статті "Анонімність" замість повної назви терміна в тексті вживається літера "А". Якщо назва статті складається з декількох слів, то всі вони позначаються також першими літерами.

Так, у статті “Аналіз структурно-функціональний” замість повної назви дається “А.с.-ф.”;

- у деяких випадках відзначається, що явище має подвійне термінологічне вираження і при цьому дається посилання на основний термін;
- те чи інше явище, процес, проблема розглядається не в одній, а в декількох термінологічних статтях. У зв’язку з цим широко використовується посилання шляхом відокремлення курсивом в кінці статті відповідних понять (наприклад, у статті “Аксіологія” подається посилання: “Див.: *Цінність*;

Ціннісна орієнтація; Цінності культурні; Цінності соціальні”);

- до термінів, які є запозиченими з інших мов, дається коротка етимологічна довідка, наприклад, “Абсентеїзм (лат. absentis – відсутність...)”;
- у самому тексті статті зустрічаються слова, набрані курсивом. Наприклад, у статті “Біографічний метод соціологічного дослідження” читаємо: “...у центрі якого стоїть вивчення індивідуального життєвого шляху”. Курсив у даному випадку означає, що у словнику-довіднику є стаття “Життєвий шлях”. Теж саме стосується імен, які згадуються в текстах статей.

У словнику-довіднику застосовується шерег звичайних для таких видань скорочень (список подається). У кінці книги міститься алфавітний покажчик статей словника-довідника, список підручників і навчальних посібників з соціології, виданих у 1990-2002 рр. українською і російською мовами, а також список словниково-довідкових вітчизняних і зарубіжних видань, які були використані при укладанні даного словника-довідника. Словник-довідник – результат праці великої групи соціологів-теоретиків і практиків, викладачів вищих закладів освіти різних регіонів України. Статті не підписувались, оскільки праця – колективна. Повний список авторів подається в кінці книги.

Буду дуже вдячний всім користувачам ці праці, хто зробить конкретні зауваження і подасть конструктивні пропозиції на адресу видавництва «Новий Світ-2000» щодо покращення подальшого її змісту і структури, наповнення новими соціологічними термінами і поняттями. Одночасно запрошую всіх бажаючих теоретиків і практиків соціології долучитися до підготовки наступного вже 3-го видання цієї книги, запланованого на 2019 рік, запропонувавши оригінальні тексти нових статей та гасел, що нажаль, не увійшли з різних причин у запропоноване видання.

*Керівник авторського колективу і редактор книги д.с.н.,
проф. В.М. Піча*